

A Győri Ítéltábla mint másodfokú bíróság Győrött, 2017. szeptember 6. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

A nagyobb kárt okozó csalás büntette miatt vádlott neve ellen indult büntetőügyben a **Székesfehérvári Törvényszék** 2017. április 25. napján kelt 7.B.269/2014/68. számú ítéletét annyiban változtatja meg, hogy a vádlott bűncselekményei az alábbiak szerint minősülnek:

4 rb csalás büntette (Btk.373.§ (1) bekezdés (2) bekezdés bc/ pont, (4) bekezdés b/ pont), melyből 3 rb folytatólagosan elkövetett,

3 rb csalás büntette (Btk.373 § (1) bekezdés (2) bekezdés bc/ pont, (3) bekezdés b/ pont), melyből 1 rb folytatólagosan elkövetett,

2 rb közokirat-hamisítás büntette (Btk.342.§ (1) bekezdés c/ pont).

Ezért a vádlottal szemben halmazati büntetésül az elsőfokú bíróság által meghozott büntetést tekinti kiszabottnak.

Mellőzi **tanú 1** javára polgári jogi igény megfizetésével kapcsolatos rendelkezéseket.

A.A. magánfél 1.672.000 (egymillió-hatszázhetvenkettőezer) Ft-ot meghaladó polgári jogi igényét egyéb törvényes útra utasítja.

Az elsőfokú eljárás befejezéséig felmerült és a vádlottat terhelő bűnügyi költség összege: 126.577 (százhuszonhatezer-ötszázhetvenhét) Ft.

Egyebekben helybenhagyja az elsőfokú bíróság ítéletét.

Kötelezi a vádlottat a másodfokú eljárásban felmerült 10.000 (tízezer) Ft bűnügyi költség megfizetésére az állam javára.

I n d o k o l á s

A **Székesfehérvári Törvényszék** 2017. április 25. napján kihirdetett **7.B.269/2014/68. számú** ítéletében bűnösnek mondta ki vádlott neve vádlottat:

- 1 rb csalás büntettében (Btk.373.§ (1) bekezdés, (4) bekezdés a/ pont) *I. tényállási pont* - **B.B.** sérelmére,

- 2 rb csalás büntettében (Btk.373.§ (1) bekezdés, (2) bekezdés b/ pont bc/ alpont, (4) bekezdés b/ pont) *II/1. és 3. tényállási pont* - **C.C.** és **D.D.** sérelmére,

- 2 rb csalás büntettében (Btk.373.§ (1) bekezdés, (2) bekezdés b/ pont, (3) bekezdés b/ pont) *II/2. és 4. tényállási pont* - **E.E.** és **F.F.** sérelmére,

- 1 rb csalás büntetében (Btk.373.§ (1) bekezdés, (2) bekezdés b/ pont bc/ alpont, (4) bekezdés b/ pont) *III/1. tényállási pont* - **A.A.** sérelmére és
- 1 rb csalás büntetében (Btk.373.§ (1) bekezdés, (2) bc/ alpont, (3) bekezdés b/ pont) *III/2. tényállási pont* - **G.G.** sérelmére, valamint
- 2 rb közokirat-hamisítás büntetében (Btk.342.§ (1) bekezdés, (2) bekezdés c/ pont) *III. tényállási pont.*

Ezért a vádlottat halmazati büntetésül 2 év - végrehajtásában 5 évi próbaidőre felfüggesztett - börtönbüntetésre ítélte. Megállapította, hogy a terhelt legkorábban a szabadságvesztés büntetés 2/3 részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Vagyonelkobzást rendelt el 17.000 forint erejéig a vádlottal szemben. Rendelkezett **B.B., C.C., E.E., D.D., F.F., A.A.** és **tanú 1** magánfelek polgári jogi igényéről, az állam javára fizetendő illetékről, valamint a bűnügyi költség viseléséről.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a vádlott és védője jelentettek be fellebbezést felmentés érdekében, az ügyész a döntést tudomásul vette.

A Győri Fellebbviteli Főügyészség a **BF.174/2017/1. számú átiratában** a védelmi fellebbezést alaptalannak tartotta. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok megtartásával folytatta le a bizonyítási eljárást és lényegében megalapozott tényállást állapított meg, ám az a polgári jogi igények előterjesztésének időpontja és összege tekintetében kiegészítésre szorul az iratok tartalma alapján. A jogi indokolásban pótolni kell a védő bizonyítási indítványának elutasítására vonatkozó magyarázatot, bár ennek hiánya nem érinti a tényállás megalapozottságát. A vádlott bűnösségére levont következtetés okszerű, melyet a törvényszék a szükséges mértékben meg is indokolt. A cselekmények minősítése azonban korrekcióra szorul, részben az alkalmazott jogszabályi helyek, részben a folytatólágosság tényének feltüntetése miatt. Helyesbíteni kell a bűncselekmények megnevezését a 61/2008. BK véleményben írtak szerint, mert a rendelkező részben nem a vádirati tényállási pontokat és a sértettek nevét szokás megjelölni, hanem az ítélet tényállási pontjait.

Az ügyész rámutatott, hogy a vádlott neve vádlottal szemben kiszabott és végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés büntetés - figyelemmel a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségére - inkább enyhe, és emellett pénzbüntetés kiszabása lett volna indokolt. Az egyéb rendelkezések köréből mellőzni kell **tanú 1** magánfélnek megítélt kártérítést, tekintve, hogy **A.A.** sértett az ő részére visszafizette a kölcsön összegét, tehát a tanú nem szenvedett kárt, amelynek megtérítésére igényt tarthatna a vádlott részéről. A bűnügyi költség összege helyesbítést igényel, mert az a költségjegyzék alapján 115.446 forint, de azon túl is merült fel költség **A.A.** tanú útiköltségével, amely 11.131 forint volt.

Az ügyész indítványozta, hogy az ítéletábra változtassa meg az elsőfokú bíróság ítéletét, a vádlott terhére megállapított vagyon elleni bűncselekményeket a következő módon minősítse:

- a tényállás I. pontjában írt cselekmény 1 rb csalás büntette a Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bc) alpont, (4) bekezdés b) pont szerint,
- a tényállás II/1., II/3. és III/1. pontjában rögzített cselekmények 3 rb folytatólágosan elkövetett csalás büntette a Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bc) alpont, (4) bekezdés b) pont alapján,
- a tényállás II/4. és III/2. pontjaiban írt cselekmények 2 rb csalás büntette a Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bc) alpont, (3) bekezdés b) pont szerint,
- a tényállás II/2. pontjában rögzített cselekmény 1 rb folytatólágosan elkövetett csalás büntette a Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bc) alpont, (3) bekezdés b) pont alapján.

Az **tanú 1** magánfél polgárjogi igényét utasítsa el, és kötelezze a vádlottat 126.577 forint bűnügyi költség megfizetésére, egyebekben az elsőfokú ítélet hagyja helyben.

vádlt neve vádlt az átiratra tett **észrevételében** a fellebbezését módosítva tartotta fenn. Elsődlegesen felmentését, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és a törvényszék új eljárásra utasítását kérte. Kifejtette, hogy az elsőfokú eljárás során veszélyeztetett várandós állapota miatt nem tudott minden tárgyalási napon megjelenni, és azokon kihallgatott tanúk vallomásra észrevételt tenni, így módon védekezési joga sérült. A tényállás részben felderítetlen, mivel **D.D.** és **H.H.** tanúk a tárgyaláson nem jelentek meg, őket ott kihallgatni nem lehetett. **H.H.** egy alkalommal kérte, hogy írásban tessen tanúvallomást, ez azonban elmaradt. A terhelt álláspontja az volt, hogy e személyek kihallgatása, majd megalapozott tényállás megállapítása csak a megismételt eljárás során lehetséges. Kifogásolta a törvényszék hiányos indokolását is, mert nem oldotta fel **B.B.**, **I.I.** és további tanúk vallomásaiban mutatkozó ellentmondásokat, holott a bűnösségére e szűkszavú nyilatkozatokon kívül más bizonyíték nem is állt rendelkezésre. Mindezekre figyelemmel a bizonyítottság hiánya okán felmentésének lenne helye.

A **nyilvános ülésen** megjelent **védő** elsődlegesen a felmentésre irányuló fellebbezést tartotta fenn. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, kihallgatott minden tanút, és ismertetett minden okiratot, mely a tényállás szempontjából jelentőséggel bír. A terhelt maga kérte, hogy egészségi állapota miatt egyes tárgyalási napokon ne kelljen megjelennie, ettől függetlenül védekezési jogát gyakorolhatta, így hatályon kívül helyezést eredményező eljárási hiba nem állapítható meg. Nem támadta az ítéleti tényállás megalapozottságát sem, de kérte védenec azon előadását figyelembe venni, hogy a sértettek által részére átadott összegek munkadíjnak tekintendők, és mint pályázatíróknak, ezek a honoráriumok jogszerűen jártak, mivel a megbízás tárgyát képező munkát minden alkalommal elvégezte. Ezáltal bűncselekményt sem követett el, de az semmiképpen nem került bizonyításra, hogy ő bármely szempontból ügyfeleit megtevésztette vagy nekik szándékosan kárt okozott volna.

Az **ügyész** fenntartotta az átiratában foglaltakat mind a tényállás módosítása, mind a minősítések megváltoztatása, valamint a bűnügyi költség korrekciója, továbbá a jogi indokolás kiegészítése vonatkozásában. Rámutatott, hogy a tényállás II/1., II/2., II/3., továbbá a III. pontjában írt családi cselekmények kivétel nélkül folytatólagosan elkövetettek, mely körülmény egyben súlyosító körülménynek is tekintendő. Álláspontja az volt, hogy az elsőfokú bíróság igen méltányos joghátrányt alkalmazott, messzemenően figyelembe véve az időmúlást, és a sértetti közrehatást, így módon a büntetés további enyhítésére törvényes indok nincsen.

A nyilvános ülésen jelenlévő **A.A. magánfél** a sérelmére elkövetett bűncselekmény miatt kérte a vádlt megbüntetését. Előadta, hogy ő szemtanúja volt, amikor **G.G.** ismerőse a vádlt által kért pénzösszeget vádlt neve részére átadta. A vádlt valamennyi esetben átvette tőlük a pályázatírára, illetve annak benyújtására kért összegeket, melyért azonban semmilyen munkát nem végzett.

Elkésztett fellebbezése elutasítására figyelemmel felszólalásában sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem állapította meg a terhelt bűnösségét az 5 millió forint értékű gépkocsi csalárd megszerzése miatt, holott a vételárat a vádlt részére nem fizette meg. Az autó átírása azért történt meg, mert a magánfél tartott attól, hogy közületi tartozása miatt végrehajtás alá vonják, de vádlt neve egyébként is kifejezte a jármű megvétele iránti szándékát. Abban sem felelt meg a vádlt védekezése a valóságnak, hogy a 2011. május 11. napján magáncélra kért 500.000 forint kölcsönt visszafizette részére, melynek határideje 2011. május 31. napja volt. Ha ez valóban megtörténik, akkor vádlt neve nyilvánvalóan eltépte volna az átvételi elismervényt.

Mindezekre alapozva **A.A.** a bűnösség megállapítása tekintetében az elsőfokú ítélet helybenhagyására tett ügyészi indítvánnyal értett egyet.

A Győri Ítéltábla a védelmi fellebbezésre tekintettel a Be.348.§ (1) bekezdése alapján eljárva az elsőfokú bíróság ítéletét az azt megelőző eljárással együtt teljes körűen bírálta felül. Megállapította, hogy a törvényszék több kisebb súlyú relatív eljárási hibát is vétett, azonban abszolút hatályú, az érdemi felülvizsgálatot akadályozó perrendi szabálysértés nem történt.

A **Székesfehérvári Törvényszék** három: a **Székesfehérvári Járási Ügyészség** B.7261/2012/11. számú, a Siófoki Járási Ügyészség B.366/2012/21/I. számú, és a Budaörsi Járási Ügyészség B.2191/2014. számú vádirataiban rögzített bűncselekményeket bírálta el jelen eljárásában.

A **Székesfehérvári Járási Ügyészség** legkorábban benyújtott vádirata alapján a **Székesfehérvári Járásbíróság** 2014. március 17. napján kezdte meg a tárgyalást, amelyen kihallgatta a vádlottat. Az ügyet a 2014. szeptember 24. napján megtartott tárgyalási napon - **B.B.** tanú vallomásában foglaltakra tekintettel - a vádtól eltérő minősítés okán hatáskör hiányában a **Székesfehérvári Törvényszék**hez áttette, mivel azt állapította meg, hogy a vádirati tényállásban foglalt cselekmény a Btk.299.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő befolyással üzérkedés büntettként is minősülhet.

A **Székesfehérvári Törvényszék** 2015. január 22. napján kezdte tárgyalni az áttett ügyet, melyhez ugyanezen a tárgyalási napon egyesítette a Siófoki Járási Ügyészség vádirata alapján indult büntetőügyet. Ismételten kihallgatta a vádlottat és **B.B.** sértettet, továbbá **J.J.** tanút.

A 2015. március 24-i tárgyalási napon **K.K.**, **I.I.**, **L.L.** (a vádlott férje) tanúkat hallgatta ki a törvényszék, és elnapolta az ügyet 2015. június 2. napjára, mely tárgyalási napon a vádlott betegségére tekintettel nem jelent meg. Megjelent viszont **H.H.** tanú, aki tájékoztatta a bíróságot, hogy fia **D.D.** huzamos ideig külföldön tartózkodik, ezért állandó lakcíméről nem idézhető (12. jkv.).

A 2015. szeptember 29. napján megtartott tárgyaláson a vádlott megjelent, és a törvényszék a tanács összetételében történt változásra tekintettel a Be.287.§ (4) bekezdése alapján a tárgyalást előlről kezdte. Ez esetben nem alkalmazta azt a könnyítő rendelkezést, mely az idézett törvényhely szerint lehetővé teszi, hogy a tárgyalás anyagának ismertetésével is megismételhető a tárgyalás. Az elsőfokú bíróság a vádiratok ismertetése és a vádlott ismételt kihallgatása után **C.C.**, **tanú 1**, **E.E.**, **F.F.** sértetteket hallgatta ki a Siófoki Járási Ügyészség vádiratában foglalt cselekmények vonatkozásában.

A **Székesfehérvári Törvényszék** a Budaörsi Járási Ügyészség vádirata alapján indult eljárást is saját ügyéhez egyesítette 2015. október 22-én.

A következő tárgyalási napot 2015. november 24-re tűzte ki, melyre idézte **D.D.**, **H.H.** és **M.M.** tanúkat. vádlott neve vádlott 2015. november 23. napján bejelentette, hogy betegsége miatt nem tud megjelenni, és hasonló bejelentést tett **M.M.** tanú is, ezért a bíróság a tárgyalást 2016. január 19. napjára halasztotta. **H.H.** tanút a Be.85.§ (5) bekezdése alapján írásbeli tanúvallomás megtételére hívta fel 2015. december 7. napján. A kitűzött határnapot ismételten beállította, de vádlott neve 2016. február 11. napján küldött levelében orvosi dokumentumokat csatolva bejelentette a bíróságnak, hogy veszélyeztetett terhes, majd a 2016. március 17. napjára kitűzött tárgyalási napról is kimentette magát egészségi panaszok miatt. Írásban kérte a bíróságot, hogy távollétében tartsa meg a tárgyalást, mivel állandó rosszullétei miatt nem tud azon részt venni.

Kérelme ellenére a 2016. március 17-i tárgyalási napon a vádlott megjelent. A tanács elnöke ismertetette számára az előző tárgyalás óta keletkezett iratokat, és részletesen tájékoztatta a Be.279.§ (3)-(4) bekezdéseiben szabályozott speciális eljárási forma - a tárgyalásnak a vádlott távollétében való megtartása - mibenlétéről és jogkövetkezményeiről. E körben eljárási hibát vétett, mert a vádlott hozzájárulását kérte a következő tárgyalási napok távollétében történő megtartásához, holott a hivatkozott jogszabályi hely szerint a tárgyalási napot megelőzően írásban kell a vádlottat

tájékoztatni arról, hogy a tárgyalás a távollétében megtartható és vele szemben az eljárás befejezhető, ha előzetesen bejelenti, hogy a tárgyaláson nem kíván részt venni.

A tárgyalás előkészítéséről szóló 92/2011. számú BK vélemény értelmezése szerint nem a vádlott kívánságán és döntésén múlik, hogy a tárgyalás távollétében megtartható-e vagy nem. A tanács elnöke a tárgyalás kitűzésekor az ügy megismerése alapján ítéli meg, hogy a tárgyalás a vádlott távollétében megtartható-e. Amennyiben azt állapítja meg, hogy a Be.75.§ (1) bekezdésében foglaltak - a tényállás felderítése - előreláthatólag akkor is teljesíthetők, ha a vádlott a tárgyalásról távol marad, akkor az idézés kézbesítésével egyidejűleg tájékoztatja, hogy a Be.279.§ (3) bekezdésében biztosított lehetőséggel élhet. A vádlott a távolmaradást bejelentő nyilatkozatát a tárgyalás határnapjáig - az idézésben foglalt tájékoztatásra - teheti meg attól függetlenül, hogy szabadlábban, vagy fogvatartásban van.

A bíróság a perrendi hiba ellenére maradéktalanul tájékoztatta vádlott neve vádlottat, hogy milyen jogai vannak abban az esetben, ha a tárgyalás további szakában nem tud megjelenni. Ennek megfelelően észrevételeket írásban tehet, gyakorolhatja irat-betekintési jogát, továbbá dönthet úgy, hogy mégis személyesen kíván részt venni a tárgyalási napokon.

A tárgyalást az elsőfokú bíróság a Budaörsi Járási Ügyészség vádjának ismertetésével, és e vád tekintetében a terhelt kihallgatásával folytatta, aki jelezte, hogy a nyomozás során tett vallomását fenntartja, érdemi vallomást a tárgyalás későbbi szakában kíván tenni. A törvényszék a következő tárgyalási napot 2016. június 14. napjára tűzte ki, melyre a jelenlévő vádlottat szóban visszaidézte, tekintettel arra, hogy vádlott neve nem tudott arra nyilatkozni, hogy részt kíván-e venni személyesen vagy kéri a tárgyalás távollétében történő megtartását.

A törvényszék ezt a határnapot az ülnök akadályoztatása miatt 2016. június 30-ra halasztotta, vádlott neve 2016. június 27-én pedig írásban bejelentette, hogy „hozzájárul a tárgyalás személyes megjelenése nélkül való megtartásához”.

Az elsőfokú bíróság a 2016. június 30-i tárgyalási napon kihallgatta **A.A.**, **N.N.** tanúkat a Budaörsi Járási Ügyészség vádiratában foglalt cselekmények tekintetében. E tárgyalási napon sem sérültek a terhelt jogai, figyelemmel arra, hogy az eljárás korábbi szakától részt vevő kirendelt védő a képviselőtében megjelent, védői jogait gyakorolta. A jegyzőkönyvet a bíróság a vádlottnak megküldte.

A 2016. november 3-ra elnapolt tárgyalást megelőzően vádlott neve 2016. október 28-án kelt beadványában bejelentette, hogy 2016. július 29. napján gyermeke megszületett, akit nem tud más felügyeletére bízni, de továbbra is „hozzájárul” a tárgyalás távollétében történő megtartásához. A 2016. november 3-i tárgyalási napon az elsőfokú bíróság kihallgatta **tanú 1** tanút, és intézkedett a jegyzőkönyvnek a terhelt részére történő megküldéséről, ezáltal biztosítva a vádlott számára észrevételezési, indítványtételi és kérdezési jogának gyakorlását.

A 2017. január 24-ére tűzött tárgyalási napot megelőzően a vádlott ismét kérte a tárgyalás távollétében történő megtartását. A tárgyalásra idézett tanúk közül **H.H.** és **D.D.**, továbbá **M.M.** idézése nem volt szabályszerű, **H.H.** az írásbeli vallomásra való felhívásnak sem tett eleget, **M.M.** pedig bejelentette, hogy tartósan külföldön dolgozik, így az ügyész indítványozta, hogy a bíróság a Be.296.§ (1) bekezdés a) pontja értelmében felolvasással tegye a nyomozati vallomásaikat a tárgyalás anyagává, mely indítványt a védő sem kifogásolta. A felolvasás mellett is intézkedett nevezett tanúk lakóhelyének, illetőleg tartózkodási helyének megállapítása érdekében, melynek eredményeként megállapítást nyert, hogy **H.H.** fiához kiköltözött Ausztriába, **M.M.**t pedig külföldi munkahelyéről nem engedik haza, így egyikük sem tud a tárgyaláson személyesen vallomást tenni.

A 2017. március 28. napján megtartott következő tárgyaláson vádlott neve vádlott személyesen megjelent, részére a tanács elnöke ismertette az iratokat és a 60. sorszámú előző tárgyalási jegyzőkönyvet, melyre a vádlott nem tett észrevételt. Az ügyész indítványozta **G.G.** tanú vallomásának felolvasását is, aki többszöri idézésre nem jelent meg, egyéb módon sem volt elérhető. A védő a tanú megidézését kérte, mely indítványt a bíróság elutasított, és **G.G.** nyomozás

során tett tanúvallomását a Be.296.§ (1) bekezdés a) pont szerint felolvasta, melyre a vádlott megtette észrevételeit. A személyesen jelenlévő terhelt számára a bíróság ismételt felolvasta **D.D.** és **H.H.** nyomozati vallomásait, melyre vádlott neve észrevételeket tett, majd az elé tárt tárgyalási és a nyomozás során írásban tett vallomásaira nyilatkozott. További bizonyítási indítvány nem lévén, a bíróság ismertette az iratokat, a bizonyítási eljárást berekesztette, és a tárgyalást perbeszédre, illetve határozathirdetésre 2017. április 25. napjára elnapolta (7.B.269/2014/67. számú jegyzőkönyv).

A 2017. április 25-i tárgyaláson vádlott neve vádlott személyesen jelen volt, meghallgatta a vádbeszédet, védője perbeszédét, majd élt az utolsó szó jogán tett nyilatkozat lehetőségével. Ezt követően hirdette ki a **Székesfehérvári Törvényszék** ügydöntő határozatát.

A fent részletezett eljárási cselekmények alapján egyértelműen megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság nem korlátozta a terhelt védekezési jogát, szabályszerűen tartotta meg kérésére távollétében a tárgyalási napokat, vagyis nem valósította meg a Be.373.§ (1) bekezdés II/d. pontban írt abszolút eljárási hibát (a tárgyalást olyan személy távollétében tartották meg, akinek részvétele a törvény értelmében kötelező). A védekezési jogát nem akadályozta, tehát a Be.375.§ (1) bekezdésében írt olyan szabálysértés sem valósult meg, mely lényeges hatással lett volna az eljárás lefolytatására és a bűnösség megállapítására.

vádlott neve vádlott hatályon kívül helyezésre irányuló fellebbezése tehát alaptalan. A megalapozatlanság tekintetében felhívott érvei, miszerint több tanú személyes kihallgatása elmaradt, így a tényállás felderítetlen maradt, szintén nem foghat helyt, hiszen e tanúk nyomozás során tett vallomásai a bizonyítás anyagát képezték, mert - a korábban írtak szerint - szabályosan kerültek a tárgyaláson felolvasásra. E vallomások vonatkozásában a vádlott megtette észrevételeit.

A **Székesfehérvári Törvényszék** a bizonyítási eljárásban a terheltet többször is kihallgatta. A három ügyben felkutatott valamennyi tanút megkísérelte idézni, a megjelenteket meghallgatta, mások vallomását pedig felolvasta. A sértettek által benyújtott, illetve a nyomozóhatóság által beszerzett okiratokat ismertette. Minden bizonyítékot beszerzett, amely az ügy ténybeli és jogi megítéléséhez szükséges volt. A tanúvallomások és okiratok egyenkénti értékelésével, összevetésével indokolási kötelezettségét teljesítette; számba vette mindazon adatokat, amelyek a tényállás megállapításához alappal szolgálhattak.

Mellőzni kell viszont a jogi indokolásból - az 5. oldal 7. bekezdéstől a 17. oldal 3. bekezdéséig terjedő - felsorolást, tekintettel arra, hogy az nem felel meg a Be.258.§ (3) bekezdés d/ pontjában körülírt bizonyítékértékelésnek. A nyomozás során folytatott eljárási cselekmények és intézkedések iratainak megjelölését tartalmazza csupán, amelyek ismertetése a Be.301.§ (1) bekezdése alapján a 2017. március 28. napján tartott tárgyaláson, a bizonyítási eljárás berekesztését megelőzően megtörtént (67. jegyzőkönyv. 5-7. oldal).

vádlott neve vádlott minden cselekmény tekintetében tagadta a bűnösségét, azonban a sértettekkel való kapcsolatfelvétel tényeit elismerte. Nem vitatta a pénzüsszegek átvételének megtörténtét sem, de állította, hogy az üzletembereknek ígért pályázatírást, ügyintézés elvégzést, azonban ezeknek semmilyen írásos nyomát nem tudta bemutatni. A vádlott azzal magyarázta ezt a körülményt, hogy az ügyfelek mulasztása, vagy a szerződés idő előtti felmondása, illetve a cégek gazdasági alkalmatlansága volt az oka, amiért még az előkészítő szakaszban meghíúsultak a pályázatok benyújtásának lehetőségei. Arra azonban nem tudott elfogadható érvet felhozni, hogy miért állította több esetben mégis azt a sértetteknek, miszerint a pályázatuk sikeres, csak különböző ügyintézés érdekében még további összegekre van szüksége. A megkeresett szakhatóságok tájékoztatásából egyértelműen az volt megállapítható, hogy a sértettek által képviselt cégek nevében senki nem

nyújtott be pályázatot, illetőleg az adott cél eléréséhez nem is volt szükség pályázatra, csupán egy kérelem benyújtására.

Nem vitás, hogy a sértettek többnyire négyszemközt vagy hatszemközt - valamely közös ismerős közreműködésével - állapodtak meg **vádlott** **neve**val, tehát a vádlott megtévesztő ígervényeire túlnyomó részt csak személyi bizonyítékok; tanúvallomások, meg a megbízási szerződések, illetve néhány pénzátadásra átvételi elismervény álltak rendelkezésre. Azonban a tanúk egymás vallomásait is alátámasztották, hiszen az üzleti kapcsolatrendszerükbe tartozó személyeket hozták össze a vádlottal abban a reményben, hogy nemcsak számukra, hanem üzletfeleik érdekében is előnyös tevékenységet folytat majd. A nyomozás során csatolt e-mail levelezés - mely a vádlott bevett módszere volt - azonban teljes egészében alátámasztotta a sértettek állításait.

Az elsőfokú bíróság a bizonyíték értékelése során (9-15. oldal) tényállási pontonként sorba vette a következetes, egymást alátámasztó és kiegészítő, a vádlott bűnösségének irányába mutató tanúvallomásokat, melyek cáfolták a terhelt védekezését. Az indokolásában azonban nem emelte ki minden tanú vallomásának releváns részleteit, amit az ítéletábra az alábbiak szerint pótol az iratok tartalma alapján.

Az I. tényállási pontban foglalt cselekmény vonatkozásában vádlott neve előadásával szemben a törvényszék **B.B.**, **K.K.** és **J.J.**, továbbá **I.I.** vallomását fogadta el.

A vádlott vallomása szerint **I.I.** ügyfele mutatta be neki **B.B.**-t, aki szerette volna csökkenteni cége bér- és járulék terheit, ezért minden pályázati lehetőség érdekelte, amit ilyen irányú támogatás megszerzéséhez kiírtak. A személyes találkozásra 2012. június 12-én került sor, majd hat nappal később a megbízási szerződést is aláírták, melyben a vádlott arra vállalt kötelezettséget, hogy utána néz a pályázati lehetőségeknek az illetékes kormányhivatalnál, majd a cég pályázati anyagát összekészíti és benyújtja, ezért 1,5 millió forint díjban állapodtak meg, melyből **I.I.** 900.000 forintot adott át részére azzal, hogy 600.000 forint az ő jutaléka. A vádlott különböző céges adatokat és iratokat kért **B.B.**-től, aki azokat 2012. augusztus 24-én adta át, de vádlott neve már nem tudta teljesíteni a szerződésben vállaltakat, mert a sértett 2012. szeptember 19-én minden ok nélkül felmondta a megállapodást, és visszakövetelte a pénzét. A vádlott nem zárkózott el a 900.000 forint visszaadásától, de jelezte, hogy egy összegben nem tud teljesíteni. A sértett 2012. október végén közölte vele, hogy ha a pénzt visszakapja, nem tesz feljelentést. A vádlott állította, hogy az illetékes kormányhivatal által közzétett pályázatok atól vonta, utána nézett a jogszabályoknak, csak a sértett elállása folytán nem tudta a vállaltakat teljesíteni (4554/2012.bü. számú nyomozati irat 130-138. oldal).

B.B. feljelentéséhez csatolta a megbízási szerződést, melyet a vádlottal kötött, **I.I.** pedig feltárta, hogy 1,5 millió forintot vett át a sértettől, melyből 900.000 forintot adott át végül **vádlott** **neven**ak, és magánál tartott egy elszámolási vita miatt 600.000 forintot, amelyet a sikertelen üzlet után **B.B.**-nak visszaadott.

K.K., a 1 Kft alkalmazottja elmondta, hogy máskor is igénybe vettek külső pályázatírókat, hasonló összegű tiszteletdíj fejében, ezért számára hihető volt a vádlott ígérete, amikor első alkalommal tárgyaltak, főnökével, **B.B.**-val (8-as jegyzőkönyv 2-6. oldal).

J.J. tanú a Nemzeti Munkaügyi Hivatal támogatási szakreferenseként elmondta, hogy 2012. szeptember 14-én telefonon vette fel a kapcsolatot vele **B.B.**, és tájékoztatta a vádlottal kötött megállapodásról, illetve annak céljáról. A tanú tájékoztatta a sértettet az általa igénybe venni kívánt munkahelymegőrző támogatásról és annak jogszabályi feltételrendszeréről, amelyhez nem volt szükség pályázatírással, hanem a kft vezetője és könyvelője is megoldhatta volna a kérelem benyújtását a hivatal internetes oldalán feltüntetett instrukciók alapján. A tanú azt is elmondta a sértettnek, hogy kérelem benyújtása nem történt meg (4554/2012.bü. számú nyomozati irat 102-103.

oldal). Ilyen bizonyítékok mellett nem lehetett elfogadni a vádlott azon védekezését, hogy ő teljes körűen eleget tett volna a megbízási szerződésben foglaltaknak, ekként a sértettől származó 900.000 forintot munkadíjként jogszerűen vette fel.

A II. tényállási pontban rögzített valamennyi cselekmény esetében azt állította vádlott neve vádlott, hogy könyvelői és adótanácsadói munkát végzett a sértettek részére megbízási szerződés alapján. A pályázat benyújtása csak része volt a tanácsadói tevékenységének, arra az esetre, ha a sértettek cégei a szükséges dokumentumokat összegyűjtik, és alkalmasnak mutatkoznak valamely pályázaton való részvételre (3708/2012.bü. számú nyomozati irat 383-391. oldal).

Az elsőfokú bíróság e tagadással szemben a sértettek és a hozzájuk kapcsolódó tanúk vallomásait ítélte megalapozottnak.

Tanú 1 a II/1. tényállási pontban írt bűncselekmény sértettje 2010 márciusában ismerkedett meg **vádlott** nevével, és először a **X** szálloda megvételi szándékáról tárgyalt vele. Összesen 920.000 forintot adott a vádlottnak személyesen vagy utalás útján az adásvétel lebonyolításáért, melyből 270.000 forintról készült átvételi elismervény. Az első két részletet, 150.000 majd 75.000 forintot **M.M.** jelenlétében adott át, a harmadik összeget, 100.000 forintot édesapja, **C.C.** fizetett átvételi elismervény ellenében. Utalással fizetett 115.000 forintot 2012. január 16-án, majd további 55.000 forintot 2012. február 15-én, melyet a vádlott könyvvizsgálóra kért (3708/2012.bü. számú nyomozati irat 155-167. oldal).

tanú 1 édesapja - **C.C.** - megerősítette fia vallomását abban a tekintetben, hogy a megbízásából 2011 őszén 100.000 forintot átadott a vádlottnak ügyvédi költségekre **Y.** településen a **Z.** szám alatt a **ZS.** Borgazdaság telephelyén (3708/2012.bü. számú nyomozati irat 208. oldal).

E.E. a II/2. tényállásban írt cselekmény sértettje vallomásában elmondta, hogy 2011. május 2-án **Q.** **településen** adott át 150.000 forintot **vádlott** nevének, akivel mint pályázatíróval **tanú 1** ismertette össze. A pénzáadásról átvételi elismervényt írtak, majd a vádlott 2011 novemberében vagy decemberében magáncélra is kölcsönkért a sértettől 250.000 forintot. Ezt az összeget **tanú 1** juttatta el **R.** **településn** a vádlottnak. A tanú 2012 júniusában újabb 170.000 forintot adott **vádlott** nevének, aki azt állította, hogy készen van a pályázat, és közjegyzői díjat kell fizetnie. Ezt az összeget a tanú **tanú 1** jelenlétében adta oda **S.településn** egy nagy parkolóban, és kérésére, hogy kéri a számlát, a vádlott azt válaszolta, hogy azt majd a közjegyző fogja kiállítani. A vádlott azzal tartotta fent a pályázatírás látszatát, hogy folyamatosan kérte a dokumentumokat **E.E.** cégének könyvelőjétől. A vádlott módszere itt is az volt, hogy folyamatosan e-maileket küldött a sértettnek, melyekben különböző adatokat igényelt, illetve megtévesztő tájékoztatást adott a pályázat állásáról (3708/2012.bü. számú nyomozati irat 181-193. oldal).

D.D. a II/3. tényállási pontban írt cselekménnyel kapcsolatban a nyomozás során elmondta, hogy a **tanú 1** által megnyerni kívánt pályázatba akart bekapcsolódni egy étterem megnyitása érdekében, ezért ő is felvette a kapcsolatot a vádlottal, **SZ.** településre utazott, és a terhelte ismerősenek, **M.M.**nak 300.000 forintot adott át, továbbá a cégével és a megvenni kívánt értelemmel kapcsolatos iratokat. A találkozóra és pénzáadásra 2011 májusában **T.** **településen** egy parkolóban került sor. Egy hónap múlva **M.M.** értesítette **tanú 1**et, hogy nyertek 997 millió forintot a pályázaton, de a további ügyintézéshez kell a vádlottnak további 167.000 forint, melyet szintén odaadtak a sértettek. Augusztus hónapban közjegyzői díjra és egyéb költségekre 260.000 forintot kért és kapott tőlük **X.** **településen** vádlott neve. November hónapban a vádlott e-mailen küldött egy igazolást a pályázat megnyeréséről, illetve arról, hogy 90 napon belül szerződést kötnék. Ezután a vádlott arról értesítette telefonon, hogy **D.D.**t hiába kereste a közjegyző a szerződés aláírása céljából, nem tudta elérni, ezért az újabb időpont kéréséhez 80.000 forintra van szükség. Ezután még ügyvédi költségre

130.000 forintot és a könyvelés rendbetételéért megint 80.000 forintot kellett fizetnie a vádlottnak **TY. településen**. A szerződés megkötése azonban nem jött létre, a vádlott csak hitegette őket, a pénzt nem volt hajlandó visszaadni, majd a sértettek érdeklődés nyomán kiderült, hogy semmiféle pályázat nem létezett (3708/2012.bü számú nyomozati irat 141-148. oldal). **D.D.** és **tanú 1** nem kértek átvételi elismervényt vádlott neve vádlottól a pénzáadásokra, de közösen és együtt fizettek, így egymás állítását alátámasztották.

H.H. - D.D. édesanyja - ugyancsak tanúja volt a pénzek kifizetésének, ő maga is találkozott **vádlott nevével**. Jelen volt a 167.000 forint, valamint a 260.000 forint és az utolsó 210.000 forint átadásánál (3708/2012. bü. számú nyomozati irat 97-98. oldal).

M.M. tanú a felolvasott nyomozati vallomásaiban elmondta, hogy 2009-ben ismerte meg a vádlottat Sz.településen. Felajánlotta könyvelői tevékenységét, de amikor a tanú megkereste, hogy új cége számára könyveljen, a munkát nem végezte el. A tanúnak volt ismerőse **tanú 1**, valamint **A.A.**, akiket azért ismertetett össze a vádlottal, mert vádlott neve közölte vele, hogy uniós pályázatok megírásával is foglalkozik. A tanú arról is tudomással bírt, hogy **A.A.** és **tanú 1** fejenként legalább 150.000-150.000 forintot átadott a vádlottnak pályázatiírára, amit az nem végzett el (1031/2014.bü. számú nyomozati irat 163-165).

A tanú elmondta, hogy **tanú 1**on keresztül **D.D.** sértettel is kapcsolatba került, akit szintén pályázatiírási céljából hozott össze a vádlottal. vádlott neve egy alkalommal megkérte, hogy **D.D.**től vegyen át a pályázatra első befizetendő összegként 150.000 forintot, ami **T. településen** meg is történt a ... Presszóban körülbelül 2011 tavaszán. A pénzáadásról irat nem készült. A tanú U.-Parkvárosban adta át **D.D.** pénzét a vádlottnak a céges iratokkal együtt (3708/2012.bü. számú nyomozati irat 228. oldal).

F.F. a II/4. tényállási pontban rögzített cselekmény sértettje **D.D.** révén került ismeretségbe a vádlottal. **D.D.** abban a hiszemben, hogy megnyerte a pályázatot, felkereste a **2 Kft.** ügyvezetőjét, **F.F.**et leendő étterme felújítása érdekében. A sértett akkor már tudott a pályázatról, mert **D.D.** tőle akart kölcsön kérni 250.000 forintot, hogy azt átadja a vádlottnak. A sértett arra kötött megállapodás **vádlott nevével**, hogy 100 millió forint uniós támogatás elnyeréséhez készít a vádlott pályázatot, melyért munkadíjként 300.000 forintot **F.F.** átadott. Átvételi elismervény nem készült, mert a vádlott azt ígérte, hogy arról számlát fog küldeni, illetve a megbízási szerződést aláírásra, melyre nem került sor. Személyesen többet nem találkoztak, csak telefonon hitegette őt vádlott neve, hogy lassan beadja a pályázatot, és lehet aláírni a papírokat. Két-három hét múlva azonban eltűnt, és telefonja is ki volt kapcsolva (3708/2012.bü. számú nyomozati irat 137-139. oldal).

A tényállás III/1. pontjában, a **A.A.** sérelmére elkövetett csalás tekintetében vádlott neve azt vallotta, hogy 2011. elején ismerkedett meg vele **M.M.** révén. A sértett egy cégnek önállóan, egy másikkal pedig lányával közösen volt tulajdonosa. Tulajdonában volt egy tisztaadonyi fűrésztelep, amit felújítás után újra üzembe akart helyezni, illetve leányfalui ingatlanában a lánya számára dietetikai központot szeretett volna kialakítani. E célokra mindkét cégével pályázni szeretett volna fejlesztési finanszírozásért, ehhez ígérte segítségét a vádlott. vádlott neve megvizsgálta a két cég gazdasági mutatóit, és megállapította, hogy a **3 Kft.** soha semmilyen tevékenységet nem végzett, a beszámolóit sem adta le a **4 Kft.** mérlegei valótlán adatokat tartalmaznak. Cégenként 150.000 forintot átvett a pályázatra való alkalmasság megvizsgálására, de más összeget a sértettől nem vett át. A számviteli hibák miatt a NAV pótlékkal, bírsággal sújtotta a sértett cégeit, ezért végrehajtás fenyegetett, ezért **A.A.** 2013 januárjában adásvételi szerződéssel vádlott neve adta át az ... forgalmi rendszámú Range Rover típusú gépjárművet, amelyet kifizetett. A vádlott nem vitatta, hogy a sértett 29.000 forintért megjavíttatta 2011 májusában az ő Suzuki Swift típusú gépkocsiját, és azt sem, hogy 2011. május 11-én átvett **A.A.**től 500.000 forintot, melyet azonban állítása szerint egy hónap

múlva visszafizetett. A terhelt azt is elismerte, hogy 2011 őszén egy rendezvény vonatkozásban a biztonsági szolgálatot **A.A.** szervezte meg egy gazdasági társaság segítségével, melynek 300.000 forintos számláját a vádlott cége, a **5 Zrt.** megfizette. Ez a pénz nem **A.A.**-nak járt, hanem annak a cégnek, amely ténylegesen a biztonsági tevékenységet nyújtotta. Volt olyan eset is, amikor a vádlott adott 100.000 forintot **A.A.**-nak anyagi problémái kisegítésére.

A III/2. tényállási pont vonatkozásában a vádlott azt vallotta, hogy **G.G.**-sal **A.A.** ismertette össze. **G.G.** egy biztonságtechnikai céget üzemeltetett, amellyel szemben a NAV a bankszámlákra inkasszót vezetett. **A.A.** abban kérte vádlott neve segítségét, hogy **G.G.**-nak nyújtsa be a NAV-hoz a fizetéskönnyítést, illetve inkasszó feloldását kérő beadványt, melyet ő végre is hajtott. Ennek fejében 150.000 forint munkadíjat fizetett neki **G.G.**.

Ugyanezen tényállási pontban körülírt közokirat-hamisítás bűncselekményei tekintetében a vádlott elmondta, hogy a **4 Kft.** és a **3 Kft.** ügyvezetői posztját **A.A.** illetve **N.N.** kérésére vette át azzal a kitételrel, hogy csak a tulajdonosok előzetes beleegyezésével tesz bármilyen jognyilatkozatot és ír alá iratokat. Az 580.000 forint átvételét ügyvédi költség jogcímén nem ismerte el (1031/2014.bü számú nyomozati irat 669-679. oldal).

A.A. sértett tanúvallomásában elmondta, hogy 2011 májusában SZ. településen kötött megállapodást **vádlott** neveval, aki vállalta, hogy megvizsgálja a tanú cégeit uniós pályázatok benyújtására való alkalmasság céljából. Ekkor 186.000 forint átadására is sor került elismervény ellenében. Jelen volt az ügyletnél **A.A.** lánya, **N.N.** is. A cégek ellenőrzését a vádlott azonban nem végezte el, viszont kölcsönként a sértettől 500.000 forintot, amelyet **A.A.** rendelkezésére bocsátott 2011. május 11-én. **A.A.** a vádlott Suzuki Swift személygépkocsiját is megjavíttatta 250.000 forintért, melyet a vádlott nem fizetett ki részére, hanem azt mondta, hogy majd a könyvelési díjak befizetését követően tudja ezt megadni. Cserekocsiként elkérte a sértett Range Rover típusú terepjáróját, amivel szintén karambolozott, de megígérte, hogy azt megvásárolja a sértettől 5.750.000 forint ellenében. Erre szerződést is kötöttek 2011. július 27-én, de a vételárat nem rendezte a vádlott. A jármű a sértett nevére került, mert ehhez **A.A.** már előzetesen írásban hozzájárult 2012. június 28-án. A vádlott további 150.000 forintot csalt ki tőle 2011 nyarán azzal a magyarázattal, hogy egy magánszemély, akinek tartozik, életveszélyesen megfenyegette. Ezt a pénzt **A.A. tanú 1**től kérte kölcsön. 2011 őszén a sértett cége rendezvénybiztosítást végzett a **5 Zrt.** részére a vádlott megbízásából, mely számla kifizetését **vádlott** magára vállalta, de nem teljesítette. Következő alkalommal, 2011. november végén adott 108.000 forintot **A.A.** a vádlottnak, aki azt állította, hogy a faipari cége nevében benyújtott pályázatot a döntéshozó jóváhagyta, és folyósítási összeget kell fizetni. Erről átvételi elismervény nem készült. A következő tételt, 128.000 forintot hitelügyintézés címén kapta meg vádlott neve 2011. november 23-án **A.A.** lányától.

A.A. bemutatta a vádlottnak **G.G.** barátját, és megkérte, hogy segítsen neki a NAV-nál való ügyintézésben, melyért vádlott neve 150.000 forintot kért és kapott. Mivel a vádlott a munkát nem végezte el, a sértett kártalanította **G.G.**-t a 150.000 forint visszafizetésével.

A vádlott arra kérte **A.A.**-t és **N.N.**-t, hogy a cégeik rugalmasabb ügyintézése érdekében nevezzék ki ügyvezetőnek, majd a társasági szerződések módosításai céljából 580.000 forint ügyvédi munkadíjat fizettetett a sértettel. Mivel vádlott neve semmilyen pályázati tevékenységet nem végzett **A.A.** cégei részére, ez szándékában sem állt, így ügyvezetői mivolta is megtévesztő módon került be a cégnyilvántartásba (1031/2014.bü. számú nyomozati irat 23-55. oldal, 63-81. oldal, 85-89. oldal).

N.N. minden tekintetben alátámasztotta az édesapja vallomását, tudott a pénzátadások tényéről, azok jogcíméről, illetve ő is érdekelt volt saját cége kapcsán egy pályázatban, mely vonatkozásában a vádlott mindig arról tájékoztatta, hogy még módosítani kell a pályázati anyagon, ellenben azt a tanú sokszori kérésére sem adta át. Ehelyett azt a magyarázatot adta, hogy a pályázat titkos adatokat tartalmaz. Amikor a pénzüket visszakérték tőle, a vádlott mindig azzal tért ki, hogy ő rengeteg

munkát fektetett a pályázati tevékenységbe, bár erről soha semmilyen iratot nem mutatott (1031/2014.bü. számú nyomozati irat 97-103. oldal).

A bizonyítási eljárás végén az okiratok alapján az ügyész nem látta teljes mértékben megalapozottnak azt, hogy a **A.A.** előzetes hozzájárulásával átírt személyautót a vádlott nem fizette ki, a cégek átírására kifizetett ügyvédi munkadíj pedig valóban ezt a célt szolgálta, hiszen az ügyvéd valós szolgáltatást teljesített. Ezért a vádirati tényállásból mellőzte az 5 millió forintos és 580.000 forintos tételt (68-as jegyzőkönyv 4. oldal, az ügyészi perbeszéd 6. és 8. bekezdése), melynek következtében az elsőfokú bíróság sem állapíthatott meg e körben ítéleti tényállást. **A.A.** polgári jogi igényét is ilyen korlátok között bírálhatta el.

G.G. sértett a felolvasott nyomozati vallomásában **A.A.**-val teljesen egyezően nyilatkozott, hozzátéve, hogy vádlott neve őt folyamatosan hitegette, illetve ígérgette neki a NAV-nál való ügyintézkést, amit azonban meg sem próbált (1031/2014.bü. számú nyomozati irat 121. oldal).

tanú 1 elmondta, hogy ő ismertette össze a sértettet **vádlott** neveval, akik azután igen szoros üzleti és magánjellegű kapcsolatba kerültek. **A.A.** 2011-ben azért kereste meg, hogy a vádlottnak 150.000 forint készpénzre lenne szüksége, melyet a tanútól szeretne kölcsönkérni. A tanú **R. településn A.A.** házában adta át a 150.000 forintot a barátságukra való tekintettel, melyet a sértettől vissza is kapott. Ebben a részösszegben tehát nem szenvedett kárt és polgári jogi igényét sem kívánta érvényesíteni (1031/2014.bü. számú nyomozati irat 149. oldal).

A sértettek vallomásaihoz csatolt szerződések és átvételi elismervények tartalma alapján egyértelműen megállapítható a vádlott kötelezettségvállalása, és az általa megszerzett vagyoni haszon. Ő viszont nem rendelkezett egyetlen dokumentummal sem, amely bármely cselekmény tekintetében alátámasztaná, hogy legalább megkísérelt eleget tenni a megbízási szerződésekben foglaltaknak.

A fent írtakból kitűnik, hogy a védelmi érvelés elsősorban bizonyítékok értékelését támadta. Az elsőfokú bíróság azonban logikus mérlegeléssel megalapozott tényállást állapított meg, amely a másodfokú döntésnek is alapjául szolgált. Azonos bizonyítási anyag mellett a fellebbezési eljárásban a törvényesen elvégzett mérlegelési tevékenység alappal nem támadható és nem írható felül. A felmentésre irányuló törekvések ily módon nem foghattak helyt.

Az ítélet tábla szerint a törvényszék ítélete ilyen formán megalapozott, de a Be.351.§ (2) bekezdés b/ pontja szerint személyi és történeti részében egyaránt pontosításra szorul a Be.352.§ (1) bekezdés a/ pontja szerint az iratok tartalma alapján.

Az ítélet 3. oldal utolsó bekezdése azzal egészül ki, hogy vádlott neve vádlott a terhére rótt bűncselekmények elkövetésekor büntetlen előéletű volt. Jelen eljárás hatálya alatt további büntetőügyek indultak ellene, melyből két esetben a vádemelés is megtörtént:

- a Budapesti XI-XXII. Kerületi Ügyészség 2015. december 30-án kelt B.3240/2013/12. számú vádiratával üzletszerűen elkövetett csalás büntette miatt emelt vádat, melynek elkövetési ideje 2010. szeptember 1. napja,
- a Budapesti II-III. Kerületi Ügyészség B.9424/2015/2-I. számú vádiratában 2016. július 18. napján nagyobb kárt okozó csalás büntette miatt emelt vádat, mely cselekmény elkövetési ideje 2015. június 12., továbbá hamis magánokirat felhasználásának vétségével is vádolja, mely 2015. július 27. napján látszik megvalósulni (Bf.III.63/2017/9-I. szám alatti priusz).

A történeti tényállás I. pontjában **B.B.** magánfél polgári jogi igényt terjesztett elő 900.000 forint és kamatai erejéig 2015. január 22-én (6. sorszámu tárgyalási jegyzőkönyv 10. oldal).

Mellőzendő, illetve a jogi indokolás körébe tartozik a cselekmény megállapíthatóságára és minősítésére vonatkozó utolsó bekezdés.

A tényállás II/1-II/4. és III. pontok megnevezéséből mellőzni kell a „vád” előtagot, tekintve, hogy e tényállási részeket nem csak a vádirat tartalmazta, hanem ezekben a bíróság a bűnösséget megállapította.

A II/1. pontban írt bűncselekmény kapcsán **tanú 1** magánfél polgári jogi igényét 795.000 forint és kamatai erejéig már 2012. december 7-én tett feljelentése alkalmával előterjesztette (3708/2012.bü. 157. oldal), majd a bíróság előtt fenntartotta (23. jegyzőkönyv 9. oldal).

A II/2. pontban írt bűncselekménnyel okozott kár helyesen 320.000 forint - 6. oldal alulról a 2. bekezdés -, mely összeg és kamatai tekintetében **E.E.** magánfél polgári jogi igényt terjesztett elő (23. tárgyalási jegyzőkönyv 13. oldal).

A II/3. pont szerint 2011. augusztus közepén - 7 oldal 2. bekezdés - **D.D.** helyesen 260.000 forintot adott át közjegyzői díjra. **D.D.** 2013. december 5. napján 1 millió forint megfizetése iránt terjesztett elő polgári jogi igényt (3708/2012.bü. 147. oldal).

A II/4. tényállási pont úgy helyes, hogy **F.F.** magánfél 300.000 forint és 2012. március 8. napjától járó kamatai erejéig terjesztette elő polgári jogi igényét 2013. július 23. napján (3708/2012.bü. 139. oldal).

A III. tényállási pontban az első sértett neve helyesen **A.A.**. A sértett által elsőként átadott 450.000 forint pályázatírási előlegből 300.000 forint átvételét rögzítette elismervény.

A.A. magánfél az őt ért teljes kárösszeg vonatkozásában polgári jogi igényt terjesztett elő 2016. június 30. napján (50. sorszámu jegyzőkönyv 9. oldal).

Az így kiegészített és helyesbített tényállás immár teljes mértékig összhangban áll a bizonyítás anyagával, így minden tekintetben megalapozott, és az ítéletábra erre alapíthatta a határozatát a Be.352.§ (2) bekezdése értelmében.

A törvényszék a megalapozott tényállás nyomán okszerű következtetéseket vont le a terhelt bűnösségére, a vagyon elleni bűncselekmények minősítése azonban módosítást igényel. Az elsőfokú bíróság jogi indokolása is hiányos, mivel a csalás minősítő körülményeinek, továbbá a közokirat-hamisítás büntette megállapításának magyarázata elmaradt, melyet az ítéletábra az alábbiak szerint pótol.

A csalást az követi el, aki jogtalan haszonszerzési célzattal mást tévedésbe ejt, vagy tévedésben tart és ezzel ok-okozati összefüggésben kárt okoz. A megtévesztő magatartás, a jogtalan haszonszerzés és a kár tekintetében kifejtett jogi érvekkel a táblabíróság egyetértett. vádlott neve azzal az ígérettel, hogy megbízási szerződésben, előre megfizetett munkadíj ellenében vállalta, miszerint a sértettek számára uniós vagy állami támogatásra lehetőségeket kutat fel, pályázati anyagokat állít össze és nyújt be, majd ezeket nem teljesítette, de a látszatot fenntartva további összegeket kért valótlan ürüggyel; az ügyfeleit tévedésbe ejtette és nekik kárt okozott. A megtévesztő magatartással elért anyagi haszon jogtalan.

Az üzletszerűség tárgyi és alanyi feltételei egyaránt adóttak. Alanyi feltételként annak van jelentősége, hogy a bűncselekményből származó (bármekkora) haszon (saját célú, vagy harmadik személy részére) elérésére törekvésnek egyben át kell fognia az ugyanolyan (vagy hasonló) jellegű bűncselekmény e célból történő ismételt (illetve ismétlődő) elkövetésére vonatkozó akarat elhatározást is (39/2007. BK vélemény). vádlott neve vádlott a 2010 tavaszától 2013. évig terjedő időszakban abból élt, hogy a fent írt megtévesztő módon különböző vállalkozóktól pályázatírást, a

sikeres pályázat útján a projektek megvalósítás, továbbá ezzel kapcsolatos hivatalos ügyintézés, valamint egyéb - a „munkavégzéssel” összefüggő - költségek címén rendszeresen, különböző pénzüsszegeket kért és kapott, melyeket nem a célnak megfelelően hasznosított, hanem saját szükségleteire fordította.

A folytatólagosság megállapítása magától értetődő, mivel a Btk.6.§ (2) bekezdése értelmében nem bűnhalmazat, hanem folytatólagosan elkövetett a bűncselekmény, ha az elkövető ugyanolyan bűncselekményt, egységes elhatározással, azonos sértettek sérelmére, rövid időközökben többször követ el. A terhelt a II. tényállási pontban írtak szerint **tanú 1, E.E., D.D.** sértettektől, továbbá a III. pontban érintett **A.A.** sértettől több alkalommal kért és vett át különböző összegeket, melyek sértettenként összeadva teszik ki a tényleges kárt és alapozzák meg az értékhatár szerinti minősítést.

Eszerint a vádlott vagyon elleni bűncselekményei az alábbiak szerint minősülnek:

Az I., II/1. és II/3. és III/1. tényállási pontokban 4 rb csalás büntette (Btk.373.§ (1) bekezdés (2) bekezdés bc/ pont, (4) bekezdés b/ pont), melyből 3 rb (II/1. és II/3. és III/1.) folytatólagosan elkövetett,

A II/3., II/4. és III/2. tényállási pontokban 3 rb csalás büntette (Btk.373 § (1) bekezdés (2) bekezdés bc/ pont, (3) bekezdés b/ pont), melyből 1 rb (II/3. tényállási pont) folytatólagosan elkövetett.

E bűncselekmények megnevezése a fentiek alapján abban is pontosításra szorult a 61/2008. számú BKv 1-3. pontjai értelmében, hogy a határozat rendelkező részében fel kell tüntetni a Btk. Általános Részének azokat a rendelkezéseit, amelyek a szöveges minősítés tartalmazznak; azaz jelen esetben a folytatólagosságot.

vádlott neve vádlott azáltal, hogy a III/1. tényállási pontban írtak szerint valódi képviseleti akarat és tevékenység nélkül bejegyeztette magát a 3 Kft és a 4 Kft ügyvezetőjeként, közreműködött abban, hogy a közhiteles cégnyilvántartásba valótlán adatok kerüljenek. Ezzel megvalósította a 2 rb közokirat-hamisítás büntettét, melynek helyes minősítése a Btk.342.§ (1) bekezdés c/ pontja.

A törvényszék által helyesen rögzített enyhítő körülmények - a büntetlen előélet, a 3 kiskorú gyermek nevelése, az időmúlás - mellett súlyosító szempontok a sorozatos elkövetés és egyes cselekmények folytatólagossága. Az elsőfokú bíróság által a középértékhez (4 év 3 hónap) mérten alacsonyabb tartamban meghatározott, börtön fokozatban végrehajtandó halmazati szabadságvesztés büntetés igen méltányos, melynek további enyhítése semmilyen törvényes indokkal nem lehetséges. A személyi körülményeket a bíróság messzemenően szem előtt tartotta, amikor úgy ítélte meg, hogy a büntetés Btk.79.§-ában szabályozott célja a szabadságvesztés végrehajtása nélkül is elérhető.

A végrehajtás leghosszabb időtartamra történt felfüggesztése kifejezi a bűncselekmény-sorozat kiemelkedő tárgyi súlyát, de az anyagi haszonszerzési célzatra figyelemmel szükséges lett volna pénzbüntetés alkalmazása is a hatásosabb visszatartás érdekében, ahogyan ezt a főügyészi átirat tartalmazza. A vádlott terhére azonban nem volt fellebbezés, beállt a súlyosítási tilalom, ezért a Be.354.§ (4) bekezdés e/ pont szerint nem alkalmazhat a másodfokú bíróság további büntetést, így csak a tény megállapítására szorítkozik.

A polgári jogi igényeket a törvényszék zömében helyesen bírálta el a 81/2010. BK vélemény 1. pontja értelmében, mivel az okozott kár összegét és a meg nem térülés tényét megállapította. **A.A.** vonatkozásában csak arról az 1.672.000 forintról dönthetett, amely a végindítvány szerint a vád részét képezte, és amelyre a bűnösséget kimondta.

Helyesen kötelezte a vádlottat az állam javára illeték megfizetésére, de az alkalmazott jogszabály megjelölését hibásan hívta fel, mert az 1990. évi XCIII. számú törvény 42.§ (1) bekezdés a/ pontját

és 53.§ (1) -(2) bekezdését alkalmazta. A kártérítési felelősséget megalapozó polgári anyagi jogi szabály: az elkövetéskor és az igény bejelentésekor hatályos Ptk.339.§ (1) bekezdése.

tanú 1 esetében tévedett a törvényszék, amikor a meg nem térült 795.000 forint mellett további 150.000 forint kártérítést is megítélt, hiszen maga a sértett vallotta, hogy ezt az összeget neki **A.A.** visszafizette. Ennek megfelelően az ítéletábra mellőzte az ítélet 2. oldal 4. bekezdésében írt, „**tanú 1**” javára szóló kártérítésre és az államnak történő illetékfizetésre vonatkozó rendelkezést.

Pótolni kell azonban a jogi indokolásban a magánfelek lakcímének feltüntetését a pontos végrehajthatóság érdekében. Eszerint:

- **B.B.** Ferenc magánfél címe: ...,
- **tanú 1** magánfél címe: ...,
- **E.E.** magánfél címe: ...,
- **D.D.** magánfél címe: ...,
- **F.F.** magánfél címe: ...,
- **A.A.** magánfél címe:

A **D.D.** által nem érvényesített kárigény részre alkalmazott vagyonek Kobzár törvényes, azonban a rendelkezés 17.000 forintról szól, míg a jogi indokolásban 15.000 forint szerepel, melyet a táblabírárság helyesbít.

Az ítélet egyéb rendelkezései törvényesek, azokat a másodfokú felülbírálat nem érintette.

A fentiekben kifejtettek alapján az ítéletábra a Székesfehérvári Törvényszék 2017. április 25. napján kihirdetett 7.B.269/2014/68. számú ítéletét a Be.372.§ (1) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltaknak megfelelően megváltoztatta, egyebekben a Be.371.§ (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban a kirendelt védői díjjal felmerült bűnügyi költség megfizetésére köteles a vádlott a Be. 338.§ (1) és (3) bekezdése és 381.§ (1) bekezdése alapján.

Győr, 2017. szeptember 6.

Dr. Széplaki László sk.
a tanács elnöke

Dr. Vajda Edit sk.
előadó bíró

Dr. Péntek László sk.
bíró

Z á r a d é k :

A Győri Ítéletábra ezen ítélete és az abban foglalt változtatással a Székesfehérvári Törvényszék 7.B.269/2014/68. számú ítélete 2017. szeptember 6. jogerőre emelkedett és fel nem függesztett részében végrehajtható.

Győr, 2017. szeptember 6.

. Széplaki László sk.
a tanács elnöke